

Dekrét o spiritualite a formácii kňazského povolania

1 *Svätosť života*, ku ktorej sú povolani všetci pokrstení, je tá istá pre kňazov, zasvätené osoby, ako aj veriacich laikov. Prijatie sviatosti kňazstva sa pre ordinovaného stáva novým dôvodom, pre ktorý sa má o ňu usilovať¹.

2 Prijatím sviatosti kňazstva sa kňaz novým spôsobom zasväcuje Bohu, pripodobňuje sa večnému Kňazovi, stáva sa nositeľom Kristovho života a rozdávatel'om Božích tajomstiev. Preto sa má usilovať o dokonalosť, a to aj napriek ľudskej slabosti².

PRESBYTÉRIUM AKO MIESTO POSVÄTENIA

3 Presbytérium miestnej cirkvi, do ktorej je kňaz inkardinovaný, je prvoradým miestom, kde prežíva svoje povolanie a nachádza konkrétne prostriedky posvätenia. Pastoračná láska si vo vnútri cirkevného spoločenstva vyžaduje, aby kňazi pracovali vždy v spojení s biskupmi a ďalšími bratmi v kňazskej službe³.

4 Kňazskou vysviackou vstupuje kňaz do zväzku jednoty s pápežom, s biskupským kolégiom a osobitne s biskupom vlastnej diecézy. Im prináleží synovská úcta a poslušnosť sľúbená pri vysviacke⁴.

5 S ostatnými kňazmi ho spája zvláštny zväzok apoštolskej lásky, služby a bratstva natoľko, že nemôže pôsobiť sám, ale vždy v rámci presbytéria. Živý vzťah s diecéznym presbytériom a priateľský vzťah k spolubratom sú cennými zdrojmi pokoja v pastoračnej službe i oporami v ťažkostiach a v situáciách vyžadujúcich porozumenie a pomoc⁵.

6 Prejavom bratského spoločenstva je určitá forma spoločného života kňazov bývajúcich vo farskej budove. Farári majú rozvíjať spoločný život so svojimi kaplánmi a povzbudzovať ich k horlivosti v pastoračnej službe. Kapláni majú uznávať autoritu farára⁶.

7 Konkrétnym prejavom kňazskej solidarity je záujem navštevovať kňazov v pokročilom veku, ktorým patrí uznanie; chorých kňazov i tých, ktorí sú z rôznych dôvodov mimo pastoračnej služby a informovať ich o udalostiach v arcidiecéze, aby sa necítili opustení a mali účasť na jej živote. K tomu patrí aj podpora Diecézneho kňazského domova.

8 Účasť na pohrebe diecézneho kňaza a záväzok odslúžiť za neho jednu svätú omšu je skutkom duchovného milosrdenstva a výrazom bratskej lásky⁷.

PROSTRIEDKY DUCHOVNÉHO ŽIVOTA

9 Kňaz má oživovať svoju vieru, nádej a úprimnú lásku ku Kristovi, aby mohol osobne zažiť Jeho prítomnosť a ponúknuť veriacim samotného Krista⁸.

10 Svätosť môže dosiahnuť životom modlitby, svedomitým vykonávaním služby slova, služby kultu a pastierskej služby⁹. Svoju službu a tiež záväzok poslušnosti a celibátu si obnovuje duchovným životom, preto sa vystríha jeho zanedbania¹⁰.

¹ Por. JÁN PAVOL II., *Pastores dabo vobis*, 25 a 33.

² Por. JÁN PAVOL II., *Pastores dabo vobis*, 20.

³ Por. DRUHÝ Vatikánsky koncil, *Presbyterorum ordinis*, 14.

⁴ Por. JÁN PAVOL II., *Pastores dabo vobis*, 28; KONGREGÁCIA PRE KLERIKOV, *Direktórium pre službu a život kňazov*, 21.

⁵ Por. KONGREGÁCIA PRE KLERIKOV, *Direktórium pre službu a život kňazov*, 25 a 28.

⁶ Por. CIC, kán. 545 § 1 a 550 § 2; KONGREGÁCIA PRE KLERIKOV, *Direktórium pre službu a život kňazov*, 29.

⁷ Por. ACAC 4/1997.

⁸ Por. KONGREGÁCIA PRE KLERIKOV, *Direktórium o službe a živote kňazov*, 35.

⁹ Por. DRUHÝ Vatikánsky koncil, *Presbyterorum ordinis*, 13.

11 Život modlitby kňaza má byť zorganizovaný tak, aby každodenne slávil Liturgiu hodín, k čomu sa slobodne zaviazal pod ťažkým hriechom¹¹.

12 Zdrojom svätosti v kňazskej službe je Božie slovo a Eucharistia. Preto má kňaz v úsilí o svätosť a napĺňanie pastoračných plánov čerpať potrebnú silu z Písma svätého a z eucharistického tajomstva. Kňaz nech podľa možnosti slávi každý deň svätú omšu ako ústredný moment dňa a svoju lásku ku Kristovi nech preukazuje eucharistickou adoráciou¹².

13 Ako každý veriaci aj kňaz má povinnosť spovedať sa zo svojich hriechov a vlastných slabostí. Vie, že táto sviatosť ho posilňuje v láske k Bohu a k blížnemu. Je veľmi dôležité, aby veriaci vedeli, že ich kňazi sa pravidelne spovedajú¹³.

14 Pravidelná spoveď, duchovné vedenie, rozjímanie, nábožná úcta k Panne Márii ako Matke najvyššieho a večného kňaza, modlitba ruženca a účasť na duchovných obnovách tvoria neoddeliteľnú súčasť duchovného života kňaza¹⁴.

15 V úsilí o svoju svätosť má povinnosť zúčastniť sa duchovných cvičení minimálne raz za tri roky. Veľmi sa však odporúča, aby zachoval čas posvätných duchovných cvičení každoročne. Môže si ich vykonať kdekoľvek. Arcibiskupskému úradu pošle potvrdenie o ich absolvovaní.

V SLUŽBE BOŽIEMU EUDU

16 Kňaz ako služobník Božieho Slova je poslaný hlásať evanjelium všetkým. Služba Božiemu slovu si vyžaduje znalosť textov Svätého písma prostredníctvom štúdia zdravej exegézy, patristickej literatúry a meditácie. K tomu patrí aj príprava na homíliu, katechézu a zapojenie sa do evanjelizačných a misijných aktivít.

17 Pastierska služba je napodobňovaním Krista – Dobrého Pastiera. Kňaz si osvojuje postoje a správanie vlastné Ježišovi Kristovi v ochote milovať ľudí s novým veľkodušným a čistým srdcom. Pastoračná láska spočíva v úplnom darovaní seba, lebo hlavným predmetom záujmu je Cirkev a spása duší¹⁵.

18 Kňazská služba a poslanie sa vyznačujú láskavosťou, stálosťou, pokorou, ochotou, súcitom, milosrdenstvom, trpezlivosťou a dobroprajnosťou. Kňaz má byť ochotný skloniť sa pred ľudským utrpením, aby všetci, najmä chudobní a ľudia v ťažkostiach, pocítili útechu Božej lásky a farského spoločenstva¹⁶.

19 Veľkou oporou a povzbudením v kňazskej službe sú samotní farníci, ich záujem, postoj, spôsob života a modlitby, ktorými sa usilujú kňazovi pomáhať.

¹⁰ Por. KONGREGÁCIA PRE KLERIKOV, *Direktórium pre službu a život kňazov*, 35 a 38.

¹¹ Por. CIC, kán. 276 § 2.3° a kán. 1174 § 1; KONGREGÁCIA PRE KLERIKOV, *Kňaz, pastier a vodca farského spoločenstva*, 14.

¹² Por. DRUHÝ Vatikánsky koncil, *Presbyterorum ordinis*, 18; JÁN PAVOL II., *Ecclesia de Eucharistia*, 60; KONGREGÁCIA PRE KLERIKOV, *Direktórium pre službu a život kňazov*, 49-50.

¹³ Por. KONGREGÁCIA PRE KLERIKOV, *Direktórium pre službu a život kňazov*, 53.

¹⁴ Por. KONGREGÁCIA PRE KLERIKOV, *Direktórium pre službu a život kňazov*, 39; JÁN PAVOL II., *Pastores dabo vobis*, 26.

¹⁵ Por. JÁN PAVOL II., *Pastores dabo vobis*, 22 a 23.

¹⁶ Por. KONGREGÁCIA PRE KLERIKOV, *Direktórium pre službu a život kňazov*, 30; BENEDIKT XVI., *príhovor* 20.01.2006, v *Život Cirkvi* 4/2006.

20 Kňaz v spolupráci s laikmi si je vedomý zodpovednosti za svoju a ich spásu. Zjednocuje človeka s Bohom a pre ľudí sa stáva pastierom, vodcom a učiteľom, človekom pravdy a spoločenstva, svedkom lásky Dobrého Pastiera¹⁷.

STAROSTLIVOSŤ O POVOLANIA

21 Kňazská formácia v sebe zahŕňa pastoráciu povolaní, seminárnu formáciu a permanentnú formáciu.

22 Kňaz a zasvätené osoby sú zo svojej podstaty animátormi povolaní. Prvou úlohou pastorácie povolaní zostáva modlitba za povolania, ktorú treba u veriacich rozvíjať, nezabúdajúc na slávenie Dňa modlitieb za duchovné povolania¹⁸.

23 Katechéza sa snaží objasniť krásu duchovného povolania, duchovné vedenie zas pomáha odhaľovať talenty a rozoznať Božiu vôľu. Mladí ľudia majú byť neustále vyzývaní a povzbudzovaní k odvahe zasvätiť svoj život službe Kristovi a Cirkvi¹⁹.

24 Mnohé povolania závisia aj od toho, ako sú veriaci vo farnosti informovaní o dare zasväteného života. Farár má pozývať rehoľníkov a rehoľníčky do farnosti k animácii duchovných povolaní a kvôli oboznámeniu veriacich so spiritualitou rehoľného života a konkrétnym životom v rehoľnej komunite.

25 Dlhodobá skúsenosť učí, že zvlášť miništranti sú skupinou, ktorá si zasluhuje pozornosť zo strany kňaza, lebo práve tam začínajú kľíčiť kňazské povolania²⁰.

26 Konkrétnym prejavom starostlivosti o formáciu miništrantov sú pravidelné rozhovory, stretnutia, organizovanie prázdninových táborov za pomoci bohoslovcov, predstavených kňazského seminára a rehoľníkov²¹.

27 Priaznivým miestom pre duchovné povolanie je usporiadaná kresťanská rodina a farské spoločenstvo.

PRÍPRAVA NA KŇAZSTVO

28 Kňazský seminár je nielen miestom a časom, ale predovšetkým cirkevným výchovným spoločenstvom na ceste ku kňazstvu. Je zameraný na ľudskú, duchovnú, intelektuálnu a pastoračnú formáciu budúcich kňazov²².

29 Dnešný seminár sa musí vedieť vyrovnáť s rôznosťou prístupov k odlišným typom mladých ľudí, ktorí nesú v sebe pečať svojej doby a pomôcť im objaviť dar povolania.

30 Budúci kňaz si musí uvedomiť, že protagonistom jeho formácie je v pravom zmysle Duch Svätý, ktorý ho darom nového srdca pripodobňuje Ježišovi Kristovi.

31 Na formácii sa osobne podieľa diecézny biskup svojou povzbudivou a motivujúcou prítomnosťou, radami, kázňami a rozhovormi.

¹⁷ Por. JÁN PAVOL II., *Pastores dabo vobis*, 74; KONGREGÁCIA PRE KLERIKOV, *Direktórium pre službu a život kňazov*, 30.

¹⁸ Por. KONGREGÁCIA PRE KATOLÍCKU VÝCHOVU, *Ratio fundamentalis institutionis sacerdotalis*, 9.

¹⁹ Por. DRUHÝ Vatikánsky koncil, *Presbyterorum ordinis*, 11; CIC, kán. 233 §1.

²⁰ Por. JÁN PAVOL II., *Kňazom na Zelený štvrtok 2004*, 6.

²¹ Por. KONGREGÁCIA PRE KLERIKOV, *Direktórium pre službu a život kňazov*, 32.

²² Por. JÁN PAVOL II., *Pastores dabo vobis*, 60-61.

32 Do úlohy seminárnych predstavených majú byť menovaní skúsení a osvedčení kňazi, ktorí sú vekom, pastoračnou skúsenosťou, prirodzenou autoritou a intelektuálnou schopnosťou spôsobilí plniť túto náročnú úlohu.

33 Do formačného tímu patria učители posvätných disciplín, farári seminaristov a ďalší diecéznym biskupom poverení kňazi a laici.

34 Predstavení seminára a farári seminaristov sa majú usilovať o živý vzájomný kontakt prostredníctvom vzájomných stretnutí, výmenou informácií a spoluprácou pri formácii.

35 Úlohou farára je informovať o aktivitách kňazského seminára vo svojej farnosti a zvlášť tých, ktorí javia záujem o kňazské povolanie.

36 Veriacim farností sa odporúča navštevovať kňazský seminár, najmä na deň otvorených dverí, konať modlitby a pobožnosti za budúcich diakonov a kňazov, najmä v čase ich duchovných cvičení pred sväteniami.

PERMANENTNÁ FORMÁCIA

37 Kňazská formácia je svojou podstatou permanentná, pretože ju treba zdokonaľovať počas celého života. Aby obsahovala všetky rozmery kňazského života, má byť úplná: ľudská, duchovná, intelektuálna, pastoračná, systematická a zameraná na osobu²³.

38 Kňaz si je vedomý zodpovednosti za svoju formáciu, pretože on sám formuje seba²⁴. Svoj duchovný život a permanentnú formáciu má orientovať tak, aby ochotne splňal záväzky prijaté pri svojej vysviacke.

39 Dôležitý podiel zodpovednosti za permanentnú formáciu má diecézny biskup, ktorému pomáha ním menovaná komisia klerikov.

40 Jej úlohou je koordinovať aktivity duchovné i vzdelávacie a ponúknuť možnosť duchovných obnov, duchovných cvičení, prednášok či konferencií.

41 Súčasťou permanentnej formácie sú dekanátne rekolekcie. Ich organizovanie a upovedomenie kňazov dekanátu o ich konaní je úlohou dekana. Rekolekcie sú dňom bratskej jednoty, preto sú kňazi aktívne pôsobiaci v pastoračii povinní sa ich zúčastňovať. Dôvody prípadnej neúčasti oznámi kňaz svojmu dekanovi.

42 Program kňazských rekolekcií tvorí: duchovná časť (liturgia hodín, rozjímanie, slávenie Eucharistie, príp. adorácia), doktrinálna formácia, výmena pastoračných skúseností so snahou riešiť aktuálne problémy a diskusia v bratskom spoločenstve.

43 Celodiecézne rekolekcie sa konajú na sviatok sv. Ondreja, patróna arcidiecézy, na sviatok sv. Košických mučeníkov a na Zelený štvrtok. Účasť na celodiecéznych rekolekciách je povinná pre všetkých klerikov, ak ich od toho neoslobodzuje veľmi vážny dôvod, o ktorom majú informovať svojho dekana.

44 Novovysvätení kňazi sa v prvých rokoch po vysviacke zúčastňujú spoločných stretnutí, aby sa upevnilo ich povolanie, poskytla sa im pomoc pri riešení problémov a aby ľahšie zvládali povinnosti na začiatku kňazského života²⁵. V stanovený deň sa venujú prednáškam a pastoračnému štúdiu, v iné dni vykonávajú službu vo farnostiach²⁶.

²³ Por. DRUHÝ Vatikánsky koncil, *Presbyterorum ordinis*, 19; Kongregácia pre katolícku výchovu, *Ratio fundamentalis institutionis sacerdotalis*, 100; Kongregácia pre klerikov, *Direktórium pre službu a život kňazov*, 74.

²⁴ Por. Ján Pavol II., *Pastores dabo vobis*, 79; Kongregácia pre klerikov, *Direktórium pre službu a život kňazov*, 80 a 87.

²⁵ Por. Kongregácia pre klerikov, *Direktórium pre službu a život kňazov*, 93.

²⁶ Por. Kongregácia pre katolícku výchovu, *Ratio fundamentalis institutionis sacerdotalis*, 101.

45 Kňazi po niekoľkých rokoch služby predstavujú veľké duchovné a pastoračné bohatstvo pre arcidiecézu. Na oživenie svojej posvätnej služby, na prekonanie pocitu únavy, frustrácie a objavenie nových prameňov duchovnosti potrebujú povzbudenie, primerané ocenenie, kňazské spoločenstvo a priateľstvo svojho biskupa. Z týchto dôvodov a cieľov sa majú pre nich usporiadať teologicko-pastoračné stretnutia obohatené o riešenie psychologických a citových ťažkostí, ktoré sa môžu objaviť v tomto veku²⁷.

EVANJELIOVE RADY

46 Svätosti kňaza napomáhajú rady, ktoré Pán predkladá v evanjeliu svojim učeníkom, aby ich zachovávali²⁸. Keďže sa rozhodli nasledovať svojho Majstra, majú sa usilovať o ich zachovávanie v súlade so svojim povolaním²⁹.

47 Zreteľným svedectvom života podľa evanjeliových rád je život zasvätených osôb, rehoľníkov a rehoľníčok, ktorí sa verejným sľubom rozhodli dôsledne ich zachovávať, čím Ježišove charakteristické črty, panenstvo, chudoba a poslušnosť sú trvalo prítomné vo svete³⁰.

48 Tieto rôzne formy zasväteného života majú veľký význam pre svätosť celej arcidiecézy. Sú pre ňu pomocou a oporou pri rozvíjaní evanjelizácie a pre posilňovanie túžby po dokonalosti u všetkých kresťanov vrátane klerikov³¹.

49 Diecézna pastoračná rada a komisia pre pastoračnú povolanie podporujú a napomáhajú pôsobeniu, činnosti a rôznym apoštolským dielam inštitútov zasväteného života, ktoré sú prítomné v arcidiecéze.

50 Preto má príprava na kňazstvo v seminári, ako aj pokračujúca formácia klerikov obsahovať programy zamerané na život podľa evanjeliových rád a tiež informácie o spiritualite a charizmách rehoľného života a jeho význame pre Cirkev.

51 V akej miere budú chcieť ďalší veriaci veľkodušne odpovedať na Božie volanie závisí aj od toho, ako sú vo farnosti informovaní o dare kňazského a zasväteného života a ako im je ukázaný ideál nasledovania Krista osobným príkladom kňazov a tých duchovných osôb, ktoré pôsobia vo farnosti.

***Dekrét o spirituali a formácii kňazského povolania
schvaľujem a nariad'ujem jeho zverejnenie
pre dobro Košickej arcidiecézy.
V Košiciach, dňa 25. novembra 2006
✠ Mons. Alojz Tkáč, arcibiskup-metropolita***

²⁷ Por. KONGREGÁCIA PRE KLERIKOV, *Direktórium pre službu a život kňazov*, 94.

²⁸ Por. DRUHÝ Vatikánsky koncil, *Lumen gentium*, 42.

²⁹ Por. *Katechizmus Katolíckej cirkvi*, 1974.

³⁰ Por. JÁN PAVOL II., *Vita consecrata*, 1.

³¹ Por. JÁN PAVOL II., *Vita consecrata*, 3, 32 a 39.